

www.armorproject.eu

Manualul moderatorului

Laboratorul „Răspuns proporțional al autorităților statale”

**Contribuie la procesul de
prevenire a radicalizării prin
învățarea modului în care un
răspuns proporțional poate fi
implementat**

Lansat public în luna mai 2021

Conținutul acestei lucrări reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu poate fi considerat că reflectă punctele oficiale de vedere ale Comisiei Europene.

Acest proiect a fost finanțat de Fondul de Securitate Internă al Uniunii Europene - Poliție, în temeiul Acordului de Grant nr. 823683.

Cuprins

Preambul/Prefață	3
Laboratorul Experimental „Răspuns proporțional al autorităților statale”	4
De ce să predăm despre “răspunsul proporțional”?	4
Filosofia manualului	4
Competențe cheie care urmează a fi dezvoltate	5
Metodologie	6
Scenariul Laboratorului Experimental	9
Tematică	9
Întrebări-cheie	10
Concepte-cheie	10
Rezultate-cheie	10
Exerciții	11
Recomandări bibliografice	35
Aspecte logistice	36

Exerciții

#1 Brainstorming – asociații libere	12
#2 Definiții (instruire)	13
#3 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Tortura	15
#4 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Măsurile preventive care privesc libertatea	16
#5 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Libertatea Religioasă	17
#6 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Școlarizarea obligatorie	18
#7 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Utilizarea forțelor armate	19
#8 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Organizarea internă a poliției	21
#9 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Utilizarea forței letale	23
#10 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Deportarea	25
#11 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Înzestrarea poliției	27
#12 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Demonstrații	29
#13 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Investigații sub acoperire/Prindere	31
#14 Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Reținerea minorilor pentru tratament	33

Preambul/Prefață

Deși un răspuns prompt și semnificativ al statului este necesar pentru combaterea fenomenului radicalizării, acțiunea violentă sau întâmplătoare poate avea ca efect mai degrabă accentuarea procesului de radicalizare, în special în cazul tinerilor. Mai multe studii (Borum 2011; Campelo et al 2018; Sloodman and Tille 2006) au arătat că percepția nedreptății reprezintă unul dintre cei mai puternici factori care conduc la radicalizare. Luând în considerare rezultatele acestor studii și, cu scopul de a evita radicalizarea, devine necesară elaborarea unor indicații pentru practicieni despre cu privire la limitele adecvate ale acțiunii statale.

Acest laborator dezvoltă paisprezece scenarii, inspirate din cazuri reale, în care statul a acționat pentru a combate radicalizarea. Participanților li se va cere să dezbătă dacă aceste acțiuni au fost proporționale sau nu și să își argumenteze răspunsurile. Astfel de exerciții nu doar că vor îmbunătăți cunoștințele participanților cu privire la răspunsul statal, dar și competențele lor de lectură și gândire critică, precum și abilitățile lor de a vorbi în public.

Laboratorul Experimental „Răspuns proporțional al autorităților statale

De ce să predăm despre „răspunsul proporțional”?

Construirea și implementarea unui răspuns proporțional la amenințările de securitate la nivel național poate deveni o competență esențială în „trusa de instrumente” a decidenților politici și practicienilor care gestionează amenințările cauzate de extremismul violent și de radicalizare care conduce la terorism. O analiză a studiilor de caz disponibile în literatura de specialitate a ultimelor două decenii arată că un răspuns mult prea dur al statului are ca rezultat intensificarea procesului de radicalizare, pe când un răspuns mult prea ezitant poate fi ineficient și conduce la adâncirea polarizării și nemulțumirii sociale. Astfel că, a învăța cum să construim și să implementăm măsuri de răspuns proporțional a devenit un pas necesar în combaterea eficientă a radicalizării, pas pe care trebuie să îi încurajăm și facilităm.

Filosofia manualului

Acest manual include curriculum-ul și conținutul laboratorului experimental dedicat ideii de răspuns proporțional al statului și este destinat practicienilor care lucrează cu tineri care fie sunt vulnerabili la, fie sunt în proces de radicalizare. Acest laborator are ca scop transferul de cunoștințe teoretice și practice despre modul în care statul poate oferi un răspuns proporțional împotriva provocărilor și conflictelor latente. Împreună cu celelalte laboratoare experimentale, modelul dezvoltat poate fi apoi promovat printr-o campanie în social media.

Prin laboratorul experimental de „răspuns proporțional la provocare”, proiectul ARMOUR are ca scop transferul de cunoștințe către practicieni asupra provocărilor generate de interacțiunea dintre organele de aplicare a legii și indivizii potențial radicalizați. În timp ce literatura recunoaște că un răspuns statal este necesar în cazuri de radicalizare, în special atunci când este vorba de salvarea de vieți, majoritatea studiilor (Borum 2011; Campelo et al 2018; Slooman and Tille 2006) arată că tratamentul abuziv din partea poliției reprezintă unul dintre principalii factori care declanșează sau intensifică radicalizarea unui individ. De aceea, o bună cunoaștere a acțiunii corecte a instituțiilor de stat poate reprezenta un exercițiu bun de creștere a capacității practicienilor angajați în combaterea radicalizării.

Timp de câteva ore, participanții vor fi rugați să își imagineze că sunt avocați care pledează în fața Curții Europene a Drepturilor Omului. Exercițiul le oferă oportunitatea de a se plasa în situații reale cu care s-au confruntat organele de aplicare a legii și de a oferi soluții la aceste cazuri.

Spre deosebire de ofițerii care au participat la aceste acțiuni sau de avocații care au pledat în aceste cazuri, participanții la laboratoarele experimentale vor avea avantajul unui mediu controlat. Acesta va oferi participanților oportunitatea de a lua decizii „la rece” și de a judeca care sunt cele mai bune argumente în favoarea unei decizii. Deși cazurile sunt bazate pe situații reale, acestea au fost adaptate aspectelor procesului de radicalizare, spre deosebire de alte situații în care poliția a intervenit.

Scopul laboratorului experimental este de a îi familiariza pe practicienii cu aspectele legate de modul în care statul poate reacționa atunci când o persoană comite sau a comis o infracțiune și nu a fost reținută. În timp ce, conform literaturii (Doosje, Loseman, Van Den Bos 2013), există multe cauze ale radicalizării, studiile au arătat că experiențele negative cu poliția sau reprezentanți statali în general, conduc la radicalizare, mai ales atunci când au loc la o vârstă tânără. De aceea, o bună cunoaștere a limitelor acțiunii statale de către practicienii din domeniul securității este crucială atunci când construim intervenții care au ca scop stoparea/contracurarea radicalizării.

Obiectivul specific al laboratorului experimental este ca practicienii să obțină o mai bună înțelegere a argumentelor care pot fi aduse în favoarea sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a fost acceptabilă. Acest obiectiv va fi atins prin punerea acestora într-o situație, bazată pe evenimente reale, dar adaptată la specificitatea profesiei lor și permiterea acestora să dezbată argumente sau potențiale soluții ale acestui caz.

Având în vedere faptul că fiecare grup de participanți va fi împărțit în echipe și că fiecare echipă va trebui să argumenteze că răspunsul statal, în fiecare situație în parte, răspunsul a fost fie proporțional și disproportional și faptul că aceste argumente vor fi examinate de către grupul opus, participanții vor trebui să aibă o abordare critică asupra aspectelor menționate și să dezvolte interpretări ale poziției lor pe care le pot apoi argumenta. Cei care trebuie să susțină că răspunsul a fost proporțional, vor trebui să demonstreze cum acțiunile alternative sau alte moduri de a reduce daunele produse nu ar fi putut fi eficiente. Cealaltă echipă, care argumentează că răspunsul statului a fost disproportional, va trebui să arate că ar fi putut fi folosite mijloace mai puțin intruzive și că ar fi putut fi făcut mai puțin rău dacă ar fi fost urmat un alt curs de acțiune.

Mai mult, abilitățile de soluționare a problemelor, de gândire critică și de vorbit în public vor fi dezvoltate prin exercițiile pe care participanții le vor parcurge. Prin analiza critică a unei situații, dezvoltarea argumentelor și extragerea dovezilor relevante în sprijinul unei sau altei viziuni, participanții își vor dezvolta atât competențele de gândire cât și de lectură critică, precum și abilitatea de a lucra în echipe. Într-un final, prezentările realizate îi vor ajuta pe practicienii să se exprime mai bine în public.

Competențe cheie care urmează a fi dezvoltate

- **Competențe de rezolvare a problemelor** - participanții și tinerii cu care aceștia vor lucra ulterior vor înțelege cum să facă diferența între un răspuns proporțional și unul disproportional;
- **Lectură și gândire critică** - participanții și tinerii cu care aceștia vor lucra ulterior vor putea să abordeze problemele pe care le generează o situație, să discute problema în detaliu, și să adopte un punct de vedere specific.
- **Vorbirea în public** - prin prezentarea unui argument, în favoarea sau defavoarea unei interpretări, participanții vor putea să prezinte mai bine o poziție în fața unui public și să o apere împotriva criticilor.

Metodologie

Laboratorul experimental are ca scop dezvoltarea capacităților individuale de a rezista în fața unor condiții adverse, împuternicirea comunitară și creșterea rezilienței la polarizarea socială, cu scopul de a combate radicalizarea și extremismul violent prin dezvoltarea cunoașterii în ceea ce privește răspunsul proporțional al instituțiilor guvernamentale și de securitate la provocările și conflictele latente. Organizarea laboratorului se bazează pe creșterea cunoașterii și dezvoltarea competențelor prin modelul de instrucție cognitiv-comportamental și prin învățarea prin experimentare. Scopul său principal este de a oferi participanților o bună cunoaștere a aplicării în lumea reală a principiului proporționalității și un set de argumente pentru a explica de ce o acțiune statală este proporțională sau nu. Laboratorul este construit în așa fel încât să fie utilizat ca o „cameră sigură” în care participanții pot învăța și experimenta moduri în care statele membre ale Consiliului Europei au reacționat la situații de conflict și pot explora motivele oferite pentru care aceste acțiuni au fost considerate proporționale sau disproporționale.

Laboratorul experimental va permite participanților să își utilizeze abilitățile de gândire critică, susținerea unui discurs în public și de lucru în echipă. Aceștia vor fi puși în poziția de a înțelege un material nou, de a formula argumente pentru a sprijini o poziție pre-definită și de a o apăra public în fața grupului. Mai mult, această metodă are ca scop să-i determine pe participanți să devină mai empatici față de situația tinerilor vulnerabili la radicalizare, precum și la situațiile cu care s-au confruntat ofițerii de poliție sau alți practicieni din domeniul securității. În final, laboratorul experimental are ca scop să îi determine pe participanți să înțeleagă modul în care standardul proporționalității a evoluat prin elaborarea rațională a acestuia de către o instanță.

Laboratorul va utiliza o serie de tehnici educaționale care au ca scop familiarizarea practicienilor și a celor cu care aceștia lucrează cu conceptul proporționalității și cu aplicarea sa practică în scenarii reale de viață. Acest obiectiv urmează a fi atins printr-o serie de exerciții, construite de la nivelul simplu la cel complex, în care participanții sunt expuși la situații care au ca scop să îi determine să dezvolte argumente din ce în ce mai complexe pentru o anumită poziție.

Tehnici educaționale

Instruire	
Demonstrație	
Joc de rol	X
Repetiția în scenarii predefinite	X
Feedback	X
Auto-motivare	
Practică extinsă	
Discuții ghidate	
Modelare cognitivă prin metoda <i>mentor think aloud</i>	
Discuții libere	X
Auto-instruirea (discursul interior al studentului)	

1. Prezentări și calificări - moderatorul prezintă participanților scopurile proiectului și scopul central al activității. Aceștia sunt informați asupra faptului că participarea lor este voluntară și că datele lor personale nu vor fi utilizate pentru alte scopuri decât cele de raportare la Comisie asupra evoluției laboratorului. Apoi, participanții sunt informați asupra activităților generale ale proiectului și a modului în care activitatea specifică la care aceștia participă contribuie la implementarea proiectului. În final, va fi făcută o trecere în revistă a activităților care vor avea loc în cadrul laboratorului (10 minute).
2. Întrebări și răspunsuri - participanții pun întrebări cu privire la desfășurarea laboratorului (5 minute).
3. Brainstorming - grupul dezbate definiția proporționalității și identifică una care este acceptată la nivelul grupului (10 minute).
4. Împărțirea pe grupuri - având în vedere un plan gândit anterior, participanții sunt asigurați unui anumit grup. Numărul de grupuri formate va fi decis în baza numărului de participanți la laborator. Un grup nu poate fi mai mic de șase și mai mare de 10 persoane. Apoi, fiecare grup este împărțit în două grupuri, care vor fi separate fie în aceeași cameră, fie în camere diferite (10 minute).
5. Cunoașterea faptelor - participanții vor citi conținutul fiecărui exercițiu și vor lua la cunoștință cazul pe care îl vor discuta în timpul exercițiului (10 minute).

- 6.** Formularea argumentelor - Fiecare echipă va susține o poziție diferită cu privire la decizia ca o anumită acțiune a organelor de poliție să fie sau nu catalogată drept proporțională. Apoi, fiecare echipă va elabora o serie de argumente care vor fi prezentate în fața grupului reunit de participanți (20 minute).
- 7.** Prezentarea argumentelor - Fiecare echipă prezintă argumentele în fața participanților reuniți. Membrii echipei aleg un reprezentant care va susține poziția echipei în fața grupului. Participanții pot utiliza un flipchart și pot invita membrii echipei să îi ajute atunci când consideră că un argument trebuie dezvoltat (30 minute).
- 8.** Etapele 5-7 sunt repetate pentru fiecare exercițiu. În funcție de organizatori și de participanți, componența grupurilor poate fi schimbată de la un exercițiu la altul sau poate rămâne la fel.

Scenariul Laboratorului Experimental

Tematică

În cadrul acestui laborator, participanților li se vor prezenta scenarii de exerciții care le vor oferi oportunitatea de a dezbate propriile concepții asupra a ceea ce reprezintă un răspuns proporțional al statului. Aceștia li se va cere să citească textul fiecărui scenariu și să răspundă la întrebările propuse. Au fost elaborate un total de paisprezece scenarii de exerciții. Exercițiile 1-6 sunt construite pentru practicienii care au relativ puține cunoștințe asupra procesului de radicalizare și a răspunsului statal față de acesta. Exercițiile 5-8 sunt designate pentru practicienii care au anumite cunoștințe asupra aspectelor legate de fenomenul radicalizării și asupra problemelor asociate răspunsului proporțional al statului. Exercițiile 9-14 sunt concepute pentru participanții care au o cunoaștere avansată asupra celor două aspecte. Organizatorii fiecărui laborator experimental pot să aleagă numărul exercițiilor care vor aplicate, în conformitate cu timpul disponibil alocat (având în vedere că fiecare exercițiu trebuie să dureze circa o oră) și nivelul dificultății exercițiului, în conformitate cu experiența practicienilor care participă în cadrul aceluși laborator experimental.

Laboratorul experimental va consta dintr-o serie de situații de tip joc de rol în care participanții vor juca rolul unor avocați care pledează în fața Curții Europene a Drepturilor Omului. La începutul laboratorului experimental, moderatorul le va cere să se împartă în mai multe grupuri de maximum zece persoane. Apoi, fiecare dintre aceste grupuri va fi împărțit în două echipe. Fiecărei echipe i se va cere să adopte o anumită poziție în ceea ce privește o situație predefinită. Participanților li se va cere să elaboreze argumente care susțin sau se opun ideii conform căreia o anumită acțiune ne a poliției a fost proporțională sau disproporționată.

Laboratorul experimental va fi desfășurat pe perioada a opt ore și va fi împărțit în sesiuni de câte o oră. La începutul fiecărei sesiuni, echipele vor avea 10 minute să lectureze cazul, care vor fi urmate de 20 de minute pentru elaborarea argumentelor. Aceasta activitate va fi derulată într-un cadru separat alocat fiecărei echipe. Dacă este necesar mai mult spațiu, va fi utilizată o cameră suplimentară. Ultimele 30 de minute ale laboratorului experimental vor fi dedicate pentru prezentarea argumentelor de către fiecare echipă în fața grupului reunit. Va fi important ca participanții să poată gestiona timpul în mod eficient, având în vedere că între 4 și 6 echipe își vor prezenta argumentele într-o perioadă relativ scurtă de timp. Având în vedere scopurile acestui exercițiu, participanții își vor antrena gândirea critică și capacitatea de a oferi răspunsuri argumentate. Participanții sunt încurajați puternic să dezbată viziunile pe care le au și argumentele utilizate pentru susținerea lor cu membrii grupului lor.

Întrebări-cheie

- Ce este răspunsul proporțional al statului?
- Poate statul să țină o persoană în arest preventiv pe o perioadă nedeterminată?
- Poate folosi statul tortura pentru a afla informații relevante?
- Poate statul forța persoanele religioase să aibă o educație nonreligioasă?
- Poate utiliza statul forțe armate pentru a îndeplini atribuțiile poliției?
- Poate statul deporta o persoană într-o țară unde există un risc semnificativ de pedeapsă?
- Pot statele să forțeze minorii să meargă în detenție pe timp nedeterminat?
- Care este responsabilitatea statului pentru procedurile de impunere a legii?

Concepte-cheie

Răspuns proporțional al statului, tortură, arest preventiv, școlarizare obligatorie, utilizarea forțelor armate, organizarea internă a poliției, utilizarea forței letale, deportare, echipamentul poliției, demonstrații, investigații sub acoperire/arestări sub acoperire, detenția minorilor pentru tratament.

Rezultate-cheie

În cadrul acestui laborator, practicienii vor cunoaște mai bine conceptul proporționalității precum și aplicațiile sale în situații reale. Cazurile prezentate au fost întâlnire în viața reală de către practicieni și apoi au fost adaptate pentru situații de radicalizare. Laboratorul experimental are ca scop echiparea participanților cu o mai bună cunoaștere a limitelor legitime ale răspunsului statal. Acest scop va fi realizat prin intermediul unui set de exerciții care îi vor plasa pe practicieni într-o „cameră sigură” unde vor putea experimenta situații din lumea reală și unde vor putea să dezvolte și să testeze argumente pentru o anumită interpretare.

Exerciții

Vor fi dezvoltate următoarele tipuri de exerciții:

- Recunoașterea aspectelor - răspunsul disproporționat
- Identificarea problemei
- Identificarea tacticilor pentru a rezolva problema
- Îmbunătățirea tacticilor - care a fost problema? Care a fost scopul? Care a fost bariera? Cum a fost rezolvată problema? Cum putea fi rezolvată mai bine?
- Oferirea de soluții alternative
- Test post-laborator

1

Brainstorming – asociații libere

Exercițiul Nr. 1	Icebreaker – Ce cunoaștem despre proporționalitate?
Obiectiv	Să obținem o scanare preliminară a cunoștințelor și opiniilor participanților asupra proporționalității
Grup țintă	Grupa de vârstă – adulți
Timp alocat	10 minute
Materiale necesare	Flipchart, marker/calculator, videoproiector, smartphone
Descriere	<p>Icebreaker 1:</p> <p>Moderatorul le cere participanților să răspundă la întrebarea "Cum știu când am oferit un răspuns proporțional"?</p> <p>Apoi, are loc o discuție de două minute pentru ca moderatorul să colecteze răspunsurile posibile pe un flipchart.</p> <p>Icebreaker 2: Ce înseamnă „răspuns proporțional” atunci când ne referim la politicile publice?</p> <p>Întrebarea va fi adresată prin scrierea pe un flipchart a cuvântului cheie (proporționalitate) și apoi încurajarea participanților să deruleze un proces de brainstorming prin care să propună cuvinte asociate acestuia.</p> <p>Apoi, moderatorul va utiliza aceste cuvinte pentru a rezuma principalele aspecte ale unei definiții relevante a ceea ce înseamnă răspuns proporțional.</p> <p>Observație → În caz că exercițiul este folosit pentru tineri, poate fi utilă utilizarea tehnologiei - de exemplu a website-ului www.poll Everywhere.com pentru a crea un wordcloud în timp real.</p>
Metodă/e de învățare	Discuții ghidate, auto-instruire
Suport vizual	Flipchart/Word cloud

2

Definiții (instruire)

Exercițiul Nr. 2	Clarificați ce este răspunsul proporțional
Obiectiv	Obținerea unei mai bune înțelegeri a conceptului
Grupul țintă	Grupa de vârstă – adulți
Timp alocat	10 minute
Materiale necesare	Slide-uri powerpoint/fișe de lucru/puzzle cu părți ale unor definiții care vor fi identificate la nivelul echipei
Descriere	<p>Clarificați ce este proporționalitatea:</p> <p>Participanților li se pune la dispoziție o serie de propoziții și li se cere să lucreze în perechi pentru a evalua definițiile și modul în care acestea reflectă caracteristicile conceptelor definite (vezi mai jos). Participanții sunt încurajați să discute care parte a definițiilor li se pare cea mai corectă și relevantă. Apoi, ideile sunt prezentate în fața grupului. Elementele fiecărei definiții propuse vor fi evaluate și integrate într-o definiție finală comună, care va reprezenta baza evaluării efectuate în timpul exercițiilor. Stabilirea unei definiții comune a conceptelor este crucială, deoarece trebuie formulat un limbaj comun înainte de a efectua analize. Astfel, situațiile din viața reală pot fi evaluate conform unui reper comun și participanții pot formula argumente coerente atunci când susțin o poziție legată de evaluarea cazurilor prezentate.</p>
Metodă/e de învățare	Discuții ghidate, modelarea cognitivă prin metoda mentor think aloud, practică extinsă, lucrul în echipă
Suport vizual	Powerpoint, fișe de lucru, carduri

Definiții:

- Conceptul proporționalității poate fi definit ca procesul de alegere a celor mai bune mijloace pentru a obține mai mult bine decât rău atunci când desfășurăm o acțiune care poate avea efecte atât negative cât și pozitive.
- A acționa proporțional, în acest context, înseamnă să realizăm o evaluare a efectelor negative și a aspectelor pozitive care pot rezulta dintr-o acțiune, și să alegem acele mijloace care fac mai puțin rău, în comparație cu binele obținut.
- A acționa proporțional înseamnă să acționăm în așa fel încât să evităm să facem „un rău care nu este necesar sau să cauzăm suferințe care nu sunt necesare”.
- O acțiune disproporțională este una care „protejează o valoare mai puțin importantă (ex. proprietatea) cu prețul unei mai importante (viața)”.
- O politică care este atât necesară, cât și relevantă pentru ceea ce dorește a se obține.

Definiția grupului:

3

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Tortura

Exercițiul Nr. 3	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Tortura
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a-i obișnui pe practicieni cu ideea de răspuns proporțional și cu potențialele sale încălcări în cadrul activității de poliție.
Grupul țintă	Grupa de vârstă – adulți
Timp alocat	40-60 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>Un grup de oameni care prezintă semne de radicalizare, dar care nu au desfășurat sau planificat acțiuni violente, este arestat de poliție. După un interogatoriu inițial, ofițerilor de poliție li se spune că unul dintre ei cunoaște detaliile unui potențial plan de a comite un atac terorist de către un grup de locuitori ai aceluiași cartier. După eliberarea celorlalți, poliția decide să îl țină în arest pe acesta timp de două săptămâni, fără un mandat de arestare. În acest timp, acesta este lipsit de somn, bătut cu o bară de metal și obligat să stea în poziții stresante pentru a-l forța să dezvăluie detaliile planului și numele participanților. Înțelegând că nu pot fi obținute informații relevante din interogatoriu, persoana este eliberată fără a se formula acuzații.</p> <p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerați că acțiunile poliției au fost necesare și proporționale? 2. Dacă forțele de ordine ar fi avut informații sigure asupra iminenței unui atac terorist, credeți că asta ar schimba în vreun mod evaluarea situației?
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

4

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Măsurile preventive care privează libertatea

Exercițiul Nr. 4	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Măsurile preventive care privează libertatea
Objective	Scopul acestui exercițiu este de a îi obișnui pe practicienii cu ideea de proporționalitate în cazul detenției preventive.
Grupul țintă	Grupa de vârstă – adulți
Timp alocat	40-60 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>După primirea unor informații de la o sursă, forțele de ordine arestează câțiva tineri care sunt suspectați de activități radicale. Deși unii dintre ei sunt vinovați de infracțiuni minore, cum ar fi fumatul de cannabis, vandalism și exprimarea sprijinului pentru organizații radicale în mediul online, nu există dovezi că aceștia ar planifica acțiuni violente. Totuși, bazându-se pe afirmațiile pe care aceștia le-au făcut în mediul online, poliția obține un mandat de arestare pentru doi dintre ei și îi ține în arest preventiv timp de șase luni. Forțele de ordine rețin documentele de identificare ale celor eliberați, acestora fiindu-le imposibil să călătorească liber sau să își găsească un loc de muncă. La proces, cei doi tineri arestați sunt găsiți vinovați pentru răspândirea de conținut extremist și consumul de substanțe interzise și sunt condamnați la muncă în folosul comunității. Ceilalți sunt achitați de toate acuzațiile.</p> <p>Participantilor la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerați că acțiunea poliției de-i reține pe cei doi tineri în arest preventiv și de a cere prelungirea mandatului de arestare preventivă până la o durată de șase luni a fost proporțională? 2. Considerați că acțiunea poliției de a reține documentele de identificare a celor eliberați a fost proporțională?
Metodă/e de învățare	Lecturarea și dezbateră critică
Suport vizual	Flipchart

5

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Libertatea Religioasă

Exercițiul Nr. 5	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Libertatea Religioasă
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în domeniul deciziei bazate pe informații secrete.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	40-60 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>Într-o zonă a orașului unde nu există lăcașuri de cult specifice, o comunitate religioasă dorește să înființeze un lăcaș de cult. În aplicația depusă, aceștia susțin că cel mai apropiat lăcaș de cult dedicat comunității lor este la 30 de kilometri. Aceștia achiziționează o clădire și obțin autorizațiile necesare pentru folosirea acesteia. Apoi, cer autorităților locale desemnarea clădirii lor drept lăcaș de cult. Autoritățile locale cer avizul poliției și serviciilor de informații, care le dau un raport despre aspectele din interiorul comunității religioase. Se afirmă că, deși religia promovează pacifismul și relativ puține interpretări ale textelor sfinte se regăsesc în cadrul documentelor elaborate de susținători, anumiți oameni din comunitate au susținut o abordare mai radicală, care favorizează violența, în cazul în care supraviețuirea comunității și a tradițiilor acesteia sunt amenințate. Persoanele care favorizează o astfel de concepție reprezintă o minoritate mică în cadrul acelei comunități. Autoritățile locale refuză, în final, eliberarea autorizației de funcționare pentru lăcașul de cult, făcând referire la îngrijorările forțelor de ordine și ale serviciilor de informații.</p> <p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări: <i>Credeți că acțiunea autorităților locale a fost proporțională? Vă rog să argumentați pentru sau împotriva acestei decizii.</i></p>
Metodă/e de învățare	Gândirea critică și dezbateră
Suport vizual	Flipchart

6

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Școlarizarea obligatorie

Exercițiul Nr. 6	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel de bază. Școlarizarea obligatorie
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în cadrul politicilor de școlarizare, specifice unor medii religioase diverse.
Grupul țintă	Grupa de vârstă – adulți
Timpul alocat	40-60 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>Un cuplu tânăr care provine dintr-o familie de altă religie decât cea majoritară se mută într-un cartier unde toți locuitorii sunt practicanți ai religiei majoritare. Nu există nici o școală în vecinătate care oferă educație religioasă sau mese acceptabile din punct de vedere religios adaptate la nevoile fiicei cuplului. În ciuda unei încercări de mediere între preferințele cuplului și caracteristicile școlii, care este dispusă să facă modificări în meniu, dar nu dorește să introducă educație religioasă adaptată specificațiilor religiei minoritare, cuplul refuză să își trimită fiica la școală, încălcând astfel legea conform căreia toți copiii sunt obligați să meargă la școală atunci când împlinesc șapte ani. După o perioadă, forțele de ordine îi amendează pe părinți și îi condamnă la muncă în folosul comunității. În același timp, fiica este obligată să meargă la școala locală, unde este hărțuită din cauza comportamentului și aspectului ei diferit.</p> <p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerați că acțiunea de a nu include ore de educație religioasă este proporțională? Vă rog să argumentați pentru sau împotriva. 2. Considerați că pedepsele impuse, precum și faptul că fiica a fost forțată să meargă la școala locală au reprezentat un răspuns proporțional al autorităților? Vă rog să argumentați pentru sau împotriva.
Metodă/e de învățare	Lecturare critică și dezbateră
Suport vizual	Flipchart

7

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Utilizarea forțelor armate

Exercițiul Nr. 7	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Utilizarea forțelor armate
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în ceea ce privește utilizarea forțelor armate în locul poliției.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>O agenție de impunere a legii primește informații despre faptul că un grup de tineri radicalizați plănuiesc un atac terorist care are potențialul de a ucide un număr mare de persoane. Aceștia sunt supravegheați și observați cum încarcă un dispozitiv exploziv într-o mașină și pleacă către o destinație necunoscută. Pe timpul călătoriei, sunt pierduți de către dispozitivul de supraveghere, care îi redescoperă apoi în zona de destinație. În acest moment, conduc o mașină diferită de cea în care au fost văzuți încărcând explozibilul. Autoritățile nu plănuiesc să îi intercepteze cu ajutorul forțelor de ordine, ci utilizând forțe speciale cu antrenament militar, care au fost folosite și în zone de război și sunt antrenate să folosească forța letală mult mai repede. Soldaților li se impun reguli de angajare în interacțiunea cu grupul de tineri relativ largi, care le permit să deschidă focul fără avertisment dacă consideră că există o amenințare la adresa vieții lor și dacă consideră că avertismentul nu poate fi dat într-un mod eficient. Atunci când soldații interceptează grupul, considerând că membrii acestuia bagă mâna în buzunar pentru a scoate detonatorul, soldații trag în plin și îiucid pe toți membrii grupului. După inspectarea cadavrelor, se descoperă că nici unul dintre membrii grupului nu deținea o armă sau un declanșator al explozibilului și că mașina pe care o conduceau nu avea exploziv atașat. Mașina cu dispozitivul exploziv este descoperită parcată la circa 20 de km față de locul împușcăturilor.</p>

	<p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Considerați că acțiunile celor care au planificat operațiunea au fost necesare și proporționale? Vă rog să vă argumentați răspunsul.2. Considerați că acțiunile soldaților au fost necesare și proporționale? Vă rog să vă argumentați răspunsul.3. Dacă ați susținut că acțiunile, fie ale celor care au planificat operațiunea, fie ale soldaților au fost disproporționale, vă rog să descrieți cum trebuie să se schimbe situația pentru ca acțiunile acestora să fie proporționale.
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

8

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Organizarea internă a poliției

Exercițiul Nr. 8	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Organizarea internă a poliției
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în ceea ce privește procedurile de operare standard ale poliției/forțelor de ordine.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>O tânără cu care lucrați este consumator regulat de droguri și uneori apelează la religie pentru a își depăși dependența de droguri. În perioada în care nu consumă droguri, acesta refuză să meargă la școală, argumentând că bărbaiții și femeile nu ar trebui să meargă la aceeași școală și că ea este înregistrată la o școală co-educațională. Încercați să o ajutați să scape de această dependență de droguri, să adopte o concepție moderată asupra religiei și să se integreze la nivelul societății prin participarea la activitățile unui club sportiv la care este înscrisă. La un moment dat, aceasta consumă cannabis și este prinsă de poliție. În timp ce este încă sub influența drogurilor, aceasta evadează și fură o mașină, fiind ulterior urmărită de către ofițeri de poliție. Aceștia nu au un lanț de comandă sau reguli de angajament clare în ceea ce privește utilizarea armelor de foc. Deși persoana conduce sub influența cannabis-ului, nu deține permis de conducere și conduce cu viteză mare, aceasta nu îndreaptă mașina către anumite persoane, dar lovește de două ori barajele poliției cu viteză mare.</p> <p>La momentul potrivit, poliția deschide focul asupra mașinii, atât către motor, cât și către șofer. Evadata suferă răni grave, dar supraviețuiește. Ancheta poliției concluzionează că nu s-a dat un ordin explicit de deschidere a focului și că nu a existat un comandament operațional. Mai mult, se constată că regulile de angajare în urmărire ale poliției sunt prost definite, și că menționează doar la nivel general necesitatea de protejare a vieții.</p>

	<p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cum ați considera acțiunile palierului de management al poliției? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.2. Considerați că acțiunile ofițerilor de poliție au fost necesare și proporționale? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.3. Dacă ați argumentat că acțiunile palierului de management al poliției sau cele ale ofițerilor de poliție au fost disproporționale, vă rugăm să arătați cum trebuie să se schimbe situația pentru ca acestea să devină necesare și proporționale.
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

9

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Utilizarea forței letale

Exercițiul Nr. 9	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Utilizarea forței letale
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateri despre proporționalitate în ceea ce privește utilizarea forței letale fără o amenințare relevantă pentru viața unei persoane.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>Un grup de trei tineri care au intrat și ieșit constant din medii radicalizate, au fost implicați într-un jaf. Actualmente sunt urmăriți de forțele de ordine, care sunt informate că nu au fost identificate arme de foc asupra jefuitorilor, nici înainte de jaf, nici după. Ofițerii de poliție nu dețin arme ne-letale, iar singurele arme pe care le au asupra lor sunt pistoale-mitralieră. Aceștia nu au fost antrenați cum să folosească aceste arme în medii urbane sau cum să răspundă în cazul unei provocări. Mai mult, din cauza lipsei de muniție, polițiștii au exersat foarte puțin tragerea cu utilizarea acestor arme, iar evaluarea condiției fizice a fost realizată cu superficialitate.</p> <p>La un moment dat, este întâlnit un gard înalt. Având în vedere că sunt mai bine pregătiți din punct de vedere fizic decât polițiștii, tinerii se cațără pe gard și aproape că reușesc să scape. În acest moment, polițiștii trag cu pistoalele mitralieră și îiucid pe doi dintre participanți, rănindu-l grav pe cel de-al treilea.</p> <p>În cadrul achetei, se constată că polițiștii nu i-au avertizat verbal pe fugari și nici nu au tras focuri de avertisment în plan vertical. Deși polițiștii susțin că au încercat să tragă către picioarele fugarilor, ancheta nu poate stabili dacă focurile letale au fost țintite către corpul fugarilor sau moartea a rezultat prin imposibilitatea de a ținti sau din cauza lipsei de acuratețe a armelor.</p>

	<p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cum ați considera acțiunile palierului de management al poliției? Vă rog să vă argumentați răspunsul.2. Considerați că acțiunile ofițerilor de poliție au fost necesare și proporționale? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.3. Dacă ați argumentat că acțiunile palierului de management al poliției sau cele ale ofițerilor de poliție au fost disproporționale, vă rugăm să arătați cum trebuie să se schimbe situația pentru ca acestea să devină necesare și proporționale.
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

10

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Deportarea

Exercițiul Nr. 10	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel mediu. Deportarea
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în ceea ce privește deportarea în țări care impun pedepse severe.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>În ultimii ani, ați lucrat cu tineri care sunt interesați de religie, dar care se și integrează în societate. Aceștia merg regulat la o moschee unde interpretarea prevalentă a religiei este una tolerantă care propovăduiește pacea cu alte comunități. Însă, imamul moscheii a fost schimbat de curând cu unul care propovăduiește o versiune mai extremă a Islamului. Actualul imam a reușit să atragă atenția unora dintre tinerii cu care lucrezi și i-a convins că interpretarea sa, care justifică uciderea violentă, este cea corectă. Îl raportați pe imam către autoritățile competente, care, în baza unei investigații ce include și o semnificativă componentă de intelligence, decid să îl aresteze și să îl deporteze. Ordinul de deportare este atacat în instanță și menținut după mai multe apeluri.</p> <p>Autoritățile se străduiesc să găsească o țară unde să îl deporteze. În țara sa natală, islamiștii radicali sunt ținta unei campanii de represiune violente după ce au fost la putere pentru o perioadă scurtă de timp. Această țară aplică pedeapsa cu moartea și are un sistem judiciar care nu respectă standardele statului de drept. Uciderea extra-judiciară din partea forțelor de ordine sunt foarte comune. O altă țară unde autoritățile îl pot deporta pe imam este o mare putere angajată într-un război global împotriva terorismului și care impune pedepse semnificative pentru activități teroriste. Deși statul de drept este respectat, procesele de terorism sunt ținute în fața unor tribunale militare pentru a le face mai rapide.</p>

	<p>Este de așteptat ca imamul să fie condamnat la închisoare pe viață, deși aceleași acuzații ar fi dus la o condamnare de 6-7 ani în țara ta. Autoritățile decid să îl extrădeze pe imam în a doua țară.</p> <p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <p><i>Considerați că decizia de a îl extrăda pe imam a fost corectă? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.</i></p>
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

11

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Înzestrarea poliției

Exercițiul Nr. 11	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Înzestrarea poliției
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în ceea ce privește responsabilitatea pentru echipamentul poliției.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>Un predicator radical a fost concediat de la moscheea unde predica și acum predică pe străzi. O mulțime se adună și îl ascultă în mod regulat, iar acesta incită la jihad împotriva cetățenilor țării unde este rezident. Deși predicile sale devin din ce în ce mai radicale, nu au avut loc incidente cauzate de susținătorii săi. Totuși, la ultima sa predică, unui grup de polițiști li s-a ordonat să îl aresteze pentru incitare la terorism. Polițiștilor nu li s-a oferit training adecvat despre cum să gestioneze mulțimile sau persoanele care se opun arestării și nu au primit în dotare altceva în afară de bastoane și pistoale.</p> <p>În încercarea de a îl aresta pe predicator la sfârșitul predicii, s-a creat o busculadă din cauza protecției pe care mulțimea i-o oferă. Ofițerii de poliție sunt înconjuțați de o mulțime, iar în contextul unui moment tensionat, aceștia utilizează bastoanele fără discriminare, lovind și provocând leziuni unor civili. De asemenea, profitând de moment, predicatorul încearcă să scape, dar este prins de ofițerii de poliție, bătut grav și imobilizat printr-o mișcare de strangulare care îi pune în pericol viața, până la sosirea întăririlor.</p> <p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cum ați considera acțiunile palierului de management al poliției? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.

	<p>2. Considerați că acțiunile ofițerilor de poliție au fost necesare și proporționale? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.</p> <p>3. Dacă ați argumentat că acțiunile palierului de management al poliției sau cele ale ofițerilor de poliție au fost disproporționale, vă rugăm să arătați cum trebuie să se schimbe situația pentru ca acestea să devină necesare și proporționale.</p>
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

12

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Demonstrații

Exercițiul Nr. 12	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Demonstrații
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în ceea ce privește controlul demonstrațiilor.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>Ca rezultat al publicării unor articole ilustrate care oferă o reprezentare satirică a sistemului de credințe ale tinerilor cu care lucrezi, un număr mare de oameni s-au adunat pentru o demonstrație în timpul căreia nu a fost detectată nici o formă semnificativă de violență. Cu toate acestea, protestatarii au insultat forțele de ordine și au călcat în picioare/dat foc la simbolurile naționale ale țării pe care o reprezentați. Demonstrația este spontană și nu a fost aprobată de către autoritățile polițienești, deși legea în vigoare susține că demonstrațiile trebuie aprobate. Mai mult, demonstrații au blocat una dintre principalele căi de acces în oraș, dar s-a retras după ce li s-a cerut acest lucru.</p> <p>La un moment dat pe parcursul demonstrației, un grup compact de protestatari se desparte de cei care nu afișează semne de violență și începe să dea foc unui magazin și să arunce cu pietre în reprezentanții legii. Este trimisă Jandarmeria, înarmată atât cu instrumente de control al mulțimii, cât și cu arme letale. Din cauza unor angajări masive și recente, majoritatea nu au fost pregătiți adecvat în ceea ce privește utilizarea echipamentului, sau a tacticilor de control al mulțimii.</p> <p>Reprezentanții forțelor de ordine încep să atace în mod nediscriminatoriu mulțimea și să lovească o serie de demonstrații. Aceștia reacționează violent față de polițiști și, atunci când un grup de ofițeri este încercuit de protestatari, sunt utilizate armele de foc, acțiune care conduce la uciderea a trei protestatari.</p>

	<p>Ancheta concluzionează că protestatarii erau neînarmați, dar că aruncau cu pietre către ofițerii de poliție încercuiți.</p> <p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cum ați considera acțiunile plierului de management al poliției? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul. 2. Considerați că acțiunile ofițerilor de poliție (atât cele de inițiere a atacului, cât și cele de utilizare a forței letale) au fost necesare și proporționale? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul. 3. Dacă ați argumentat că acțiunile palierului de management al poliției sau cele ale ofițerilor de poliție au fost disproporționale, vă rugăm să arătați cum trebuie să se schimbe situația pentru ca acestea să devină necesare și proporționale.
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

13

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Investigații sub acoperire/Povocare

Exercițiul Nr. 13	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Investigații sub acoperire/Povocare
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateri despre proporționalitate în ceea ce privește investigațiile desfășurate sub acoperire.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>O persoană cu care lucrezi a fost recent arestată pentru postarea unor mesaje de propagandă online în favoarea unei organizații radicale. Atunci când se ajunge la proces, se descoperă că persoana era membru al unui grup online radical, care avea ca scop convertirea tinerilor pentru a-i determina să comită acte de violență bazate pe ideologii radicale. Totuși, în timpul procesului, acuzații află că unul dintre liderii lor era polițist sub acoperire. Unii dintre cei acuzați postaseră mesaje de propagandă radicală de bunăvoie, pe când alții au fost convinși de „liderul” lor să distribuie mesaje radicale. Persoana cu care lucrezi se află în a doua categorie și îți pune la dispoziție jurnalele scrise ale conversațiilor prin care „liderul” grupului îl incită să răspândească mesaje radicale, în ciuda faptului că, drept răspuns, ea a oferit argumentele pe care tu i le-ai oferit la rândul tău în timpul programului de de-radicalizare pe care persoana respectivă îl urmează.</p> <p>Mai mult, la proces se arată faptul că superiorii ofițerului de poliție nu aveau o procedură clară de autorizare a principalelor acțiuni ale acestuia și că, deși acesta a cerut indicații despre cum să acționeze după ce se infiltrase în cadrul „grupului radical”, nu i-au fost oferite suficiente. Astfel, nu doar că le-a permis unor membri ai grupului să posteze mesaje de propagandă radicală, dar i-a și provocat pe cei mai puțin dispuși să o facă, făcându-i de rușine în fața celorlalți. Curtea i-a condamnat pe toți acuzații, dar pe cel cu care lucrezi l-a condamnat la o pedeapsă mai ușoară.</p>

	<p>Participanților la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cum ați considera acțiunile palierului de management al poliției? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.2. Considerați că acțiunile ofițerului sub acoperire au fost necesare și proporționale? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.3. Dacă ați argumentat că acțiunile palierului de management al poliției sau cele ale ofițerului de poliție au fost disproporționale, vă rugăm să arătați cum trebuie să se schimbe situația pentru ca acestea să devină necesare și proporționale.
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

14

Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Reținerea minorilor pentru tratament

Exercițiul Nr. 14	Înțelegerea principiului proporționalității la nivel avansat. Reținerea minorilor pentru tratament
Obiectiv	Scopul exercițiului este de a aduce la cunoștința practicienilor dezbateră despre proporționalitate în ceea ce privește detenția minorilor cu consimțământ parental.
Grupul țintă	Grupa de vârstă - adulți
Timp alocat	60-80 minute
Materiale necesare	Practicienii analizează critic textul și oferă argumente pentru sau împotriva afirmației că o anumită acțiune a reprezentat un răspuns proporțional.
Descriere	<p>În centrul în care lucrezi, având în vedere numărul mare de tineri, unul dintre colegii tăi a încercat o abordare neconvențională. În loc să urmeze sistemul obișnuit de întâlniri, acesta a decis să ajungă la o înțelegere cu familiile tinerilor radicalizați și să îi supună pe cei din urmă unei „terapii de șoc”. Aceasta implică ideea ca aceștia să fie închiși într-o cameră de hotel timp de câteva zile și un psiholog și un consilier personal să le vorbească pentru a-i determina să renunțe la ideile radicale.</p> <p>Tinerii din centru sunt închiși în camerele lor de către membrii familiei care susțin că aceștia sunt incapabili din punct de vedere mental să funcționeze în societatea normală. Atunci când tinerii încearcă să scape, familiile acestora sună forțele de ordine cărora le spun că tinerii sunt radicalizați, că reprezintă o problemă pentru societate și că sunt incluși într-un program de deradicalizare care se bazează pe această formă de „terapii de șoc”, în cadrul căreia sunt ținuți închiși împotriva voinței lor. Atunci când forțele de ordine interoghează tinerii, aceștia își exprimă dorința de a se întoarce la programul obișnuit de deradicalizare, bazat pe întâlniri săptămânale și participarea la activitățile școlare obișnuite.</p> <p>Forțele de ordine cred versiunea părinților tinerilor și acceptă de bunăvoie să îi țină închiși pentru încă patru zile. Aceste zile sunt foarte intense, iar în acest timp tinerii sunt vizitați de diferiți consilieri, care le spun că dacă resping viziunile radicale avute anterior, vor fi eliberați.</p>

	<p>După denunțarea publică a viziunilor radicale avute anterior, tinerii sunt eliberați. Ulterior, aceștia depun plângere împotriva părinților și ofițerilor de poliție care i-au ținut captivi timp de mai multe zile.</p> <p>Participantilor la laboratorul experimental li se cere să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Considerați că acțiunile familiei au fost legitime? Vă rog să vă argumentați răspunsul.2. Considerați că acțiunile ofițerilor de poliție au fost proporționale? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul
Metodă/e de învățare	Lectură critică și dezbateri
Suport vizual	Flipchart

Recomandări bibliografice

- Andronicou and Constantinou v Cyprus,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58102%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- Austin & Others v The United Kingdom,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-109581%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- Babar Ahmad and others v United Kingdom,
<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-110267>, Accessed 03.05.2019
- Borum, R. 2011. “Radicalization into violent extremism I: A review of social science theories”.
Journal of strategic security, 4(4), 7-36.
- Borum, R. 2011. “Radicalization into violent extremism II: A review of conceptual models and empirical research”. Journal of Strategic Security, 4(4), 37-62.
- Campelo, N., Bouzar, L., Oppetit, A., Pellerin, H., Hefez, S., Bronsard, G., ... & Bouzar, D. 2018.
“Joining the Islamic State from France between 2014 and 2016: an observational follow-up study”. Palgrave Communications, 4(1), 137.
- Cline, Donna “Deprivation of Liberty: Has the European Court of Human Rights Recognised a ‘Public Safety’ Exception?”
Merkourios 2013 – Volume 29/Issue 76, Article, pp. 23-38
- De Wilde, Ooms and Versyp v. Belgium
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57606%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- Doosje, B., Loseman, A., & Van Den Bos, K. 2013. “Determinants of radicalization of Islamic youth in the Netherlands: Personal uncertainty, perceived injustice, and perceived group threat”.
Journal of Social Issues, 69(3), 586-604.
- Giuliani and Gaggio v Italy,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-104098%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- Makaratzis v Greece,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%22%5C%22CASE%20OF%20MAKARATZIS%20V.%20GREECE%5C%22%22%2C%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-67820%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- McCann and Others v the United Kingdom,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57943%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- Nachova and Others v Bulgaria,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019
- Religious Community of Jehovah’s Witnesses of Kryvyi Rih’s Ternivsky District v. Ukraine,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22tabview%22:%5B%22document%22%5D%2C%22itemid%22:%5B%22001-195539%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019

- Slooman, M & Demant, F & Buijs, F & Tillie, Jean. (2006). "Processes of Radicalisation. Why some Amsterdam Muslims become radicals". Institute for Migration and Ethnic Studies, Universiteit van Amsterdam,
https://www.researchgate.net/publication/305000725_Processes_of_Radicalisation_Why_some_Amsterdam_Muslims_become_radicals, Accessed 30.06.2019
- Smirnova v. Russia,
http://sutyajnik.ru/rus/echr/judgments/smirnova_eng.htm, Accessed 03.05.2019
- Teixeira de Castro v Portugal,
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58193%22%5D%7D>, Accessed 03.05.2019

Aspecte logistice

- Descrierea spațiului de lucru: videoproiector și ecran video, laptop, scaune care pot fi amplasate flexibil în jurul camerei, flipchart, marker, carduri, puzzle, coli albe de hârtie, foarfecă, smartphone-uri pentru a accesa <https://www.polleverywhere.com/>
- Suport IT: acces la Internet, link-urile indicate mai sus

www.armourproject.eu

AVIZ LEGAL: Lucrarea reflectă rezultatele Pachetului de Lucru nr. 3 din cadrul proiectului ARMOuR – „Laboratoare experimentale”. Opiniile exprimate în cadrul acestei lucrări reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu poate fi considerat că reflectă punctele oficiale de vedere ale Comisiei Europene.

Acest proiect a fost finanțat de Fondul de Securitate Internă al Uniunii Europene - Poliție, în temeiul Acordului de Grant nr. 823683.